

de Minister van Justitie en Veiligheid

Directoraat-Generaal

**Rechtspleging en
Rechtshandhaving**

Directie Juridische en
Operationele
Aangelegenheden

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Contactpersoon

T 070 370 79 11
F 070 370 79 00

nota

Reactie op het rapport van de Nationale Ombudsman
over uitlatingen van minister Grapperhaus

Datum

7 januari 2023

Ons kenmerk

4349218

1. Aanleiding

Het verzoek van de VKC Justitie en Veiligheid om een reactie op het rapport van de Nationale Ombudsman d.d. 20 oktober 2022 naar aanleiding van klachten over uitlatingen van minister Grapperhaus op 25 november 2019 bij de Algemene Ledenvergadering van de Producenten Organisatie Varkenshouderij.

2. Geadviseerd besluit

Bijgevoegde Kamerbrief aan de Tweede Kamer verzenden.

3. Kernpunten

De VKC heeft u verzocht te reageren op het rapport van de Nationale Ombudsman d.d. 20 oktober 2022.

4. Toelichting

In het rapport van de Nationale Ombudsman gaat de Nationale Ombudsman zowel in op de uitlatingen van minister Grapperhaus als op de gevolgde klachtprocedure. Het rapport van de Nationale Ombudsman wordt als bijlage gestuurd naar de Tweede Kamer.

De heer Grapperhaus heeft bij de interne klachtbehandeling voor zijn zienswijze verwezen naar een Kamerbrief en naar de beantwoording van Kamervragen van mevrouw Ouwehand van de Partij voor de Dieren. De Nationale Ombudsman stelt vast dat de klachtadviescommissie er van uit is gegaan dat minister Grapperhaus het merendeel van de uitlatingen waarover is geklaagd heeft gedaan. De Nationale Ombudsman constateert verder dat bij de beslissing op de klacht, die namens de minister is ondertekend, minister Grapperhaus kennis heeft genomen van het advies van de klachtadviescommissie en dat niet is gebleken dat de minister destijds heeft aangegeven dat de klachtadviescommissie er ten onrechte van is uitgegaan dat hij het merendeel van de uitlatingen had gedaan. Bij de beslissing op de klacht is het advies van de klachtadviescommissie overgenomen, waaronder, aldus de Nationale Ombudsman, de feiten die de klachtadviescommissie heeft vastgesteld.

Bij de behandeling van de klacht door de Nationale Ombudsman heeft de Nationale Ombudsman expliciet aan de heer Grapperhaus gevraagd of hij de

betreffende uitlatingen heeft gedaan. De heer Grapperhaus heeft hierop aangegeven dat de uitlatingen waarover is geklaagd bij de Nationale Ombudsman, niet overeenkomen met hetgeen hij bij de betreffende bijeenkomst heeft gezegd. De Nationale Ombudsman noemt deze gedeeltelijke ontkenning te zwak om de eerdere feitenvaststelling tijdens de interne klachtbehandeling te weerleggen.

Reactie op het rapport

U geeft in de Kamerbrief aan dat u de conclusie van de Nationale Ombudsman kan volgen ten aanzien van de uitspraken waarop de Nationale Ombudsman zich in zijn rapport heeft gebaseerd. Daar staat tegenover dat de heer Grapperhaus heeft gezegd deze uitspraken niet zo te hebben gedaan. De Nationale Ombudsman heeft in zijn rapport uitspraken beoordeeld waarvan de heer Grapperhaus heeft gezegd dat deze uitspraken niet overeenkomen met hetgeen hij heeft gezegd.

In de Kamerbrief geeft u aan dat u niet anders kan reageren op de conclusie van de Nationale Ombudsman in dezen dan door vast te stellen dat de lezingen van de heer Grapperhaus en de Nationale Ombudsman op dit punt uiteen lopen.

Ten aanzien van de klachtprocedure heeft de Nationale Ombudsman geconstateerd dat bij de interne klachtbehandeling een factsheet aan de orde is geweest die klagers niet kenden en dat de interne klachtadviescommissie minister Grapperhaus niet heeft gehoord. Deze zaken noemt de Ombudsman in strijd met het beginsel van fair play en daarmee niet behoorlijk.

U geeft in de brief aan dat u de constatering van de Nationale Ombudsman kunt volgen en dat deze op korte termijn onder de aandacht worden gebracht in het departementale juridische overleg en in het interdepartementale overleg over klachtenprocedures. Hierdoor worden ambtenaren die klachten behandelen geïnformeerd over de constatering van de Nationale Ombudsman in deze zaak en kan hiermee rekening worden gehouden in lopende en toekomstige klachtprocedures.

4.1 Politieke context

Het Kamerlid Wassenberg (PvdD) heeft op 31 oktober 2022 een mondelinge vraag aangemeld naar aanleiding van dit rapport. Deze mondelinge vraag ging niet door.

4.2 Krachtenveld

Behalve de VKC Justitie en Veiligheid heeft ook een dierenrechtenorganisatie gevraagd om een reactie naar aanleiding van dit rapport. Deze reactie zal u separaat worden aangeboden en deze zal inhoudelijk verwijzen naar bijgevoegde Kamerbrief.

Ook zal de Nationale Ombudsman middels een brief worden geïnformeerd over uw reactie op zijn rapport.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1 Toelichting

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Juridische en
Operationele
Aangelegenheden

Datum
7 januari 2023

Ons kenmerk
4349218

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Juridische en
Operationele
Aangelegenheden

Datum

7 januari 2023

Ons kenmerk

4349218